

QORAQALPOG'ISTON RESPUBLIKASINING TASHQI SAVDO AYLANMASI (2022-yil yanvar-fevral oylari uchun dastlabki ma'lumot)

Respublika iqtisodiyotini rivojlantirish strategiyasi diversifikatsiyalangan va raqobatbardosh iqtisodiyotni yaratishga, innovatsion texnologiyalar va bozorni boshqarishning yangi usullaridan foydalangan holdamilliy resurslardan maksimal darajada foydalanishga yo'naltirilgan. Mamlakatning tashqi iqtisodiy faoliyati, xususan tashqi savdo sohasida amalga oshirilayotgan islohotlarning pirovard natijasi aholining turmush darajasiga bevosita o'z ta'sirini o'tkazadi.

2022- yilning yanvar-fevral oylari yakuni bilan respublikaning tashqi savdo aylanmasi (matnda TSA) 90,3 mln. AQSh dollarini tashkil etib, 2021- yilning mos davriga nisbatan 13,0 mln. AQSh dollariga yoki 87,4 % nitashkil etdi.

TASHQI SAVDO AYLANMASI VA BALANSI (yanvar-fevral oylari, ming AQSh dollari)

	2021- yil	2022- yil	O'sish sur'ati, % da	Jamiga nisbatan, % da
Tashqi savdo aylanmasi	103 364,7	90 324,1	87,4 %	x
Eksport	66 115,8	54 053,7	81,8 %	100,0
tovarlar	65 853,6	53 753,4	81,6	99,4
xizmatlar	262,2	300,3	114,5	0,6
oltin	-	-	-	-
Import	37 248,9	36 270,5	97,4 %	100,0
tovarlar	36 046,6	33 677,1	93,4	92,8
xizmatlar	1 202,4	2 593,3	215,7	7,1
Saldo	28 866,9	17 783,2	x	x

Ma'lumot uchun: O'zbekiston Respublikasida tovarlar tashqi savdosi statistika ko'rsatkichlarini shakllantirishda, Tashqi iqtisodiy faoliyat Tovar nomenklaturasi (keyingi o'rinnarda TIF TN) bilan birgalikda, Birlashgan Millatlar Tashkilotining Xalqaro standartlashgan savdo tasniflagichi (keyingi o'rinnarda – XSST) ishlatalidi. Bu o'z navbatida tahliliy maqsadlarda eksport va import qilinadigan tovarlarni 10 ta katta qismga guruhlash uchun imkon beradi. Tovarlarni XSST bo'yicha kodlashtirish, TIF TN va XSST o'rtasida o'tish kalitlari yordamida amalga oshiriladi.

TSA da eksport hajmi 54,1 mln. AQSh dollariga (18,2 % ga kamaydi) va import hajmi 36,3 mln. AQSh dollariga (2,6 % ga kamaydi) yetdi. Hisobot davrida 1,0 mln. AQSh dollari qiymatida ijobiy tashqi savdo balansi qayd etildi.

**QORAQALPOG'ISTON RESPUBLIKASI BILAN TASHQI SAVDO
AYLANMASI ENG YUQORI ULUSHGA EGA BO'LGAN DAVLATLAR**
(2022- yil yanvar-fevral oylari, mln. AQSh dollari)

Qoraqalpog'iston Respublikasi, jahoning 49 dan ortiq mamlakatlari bilan savdo aloqalarini amalga oshirib kelmoqda. TSA ning nisbatan salmoqli hissasi Turkiyada (31,1 %), Xitoy Xalq Respublikasida (25,7 %), Rossiya Federatsiyasida (12,3 %), Latviyada (12,1 %), Qozog'istonda (4,8 %), Ukraina (3,2 %) va Afg'onistonda (1,8 %) qayd etilgan.

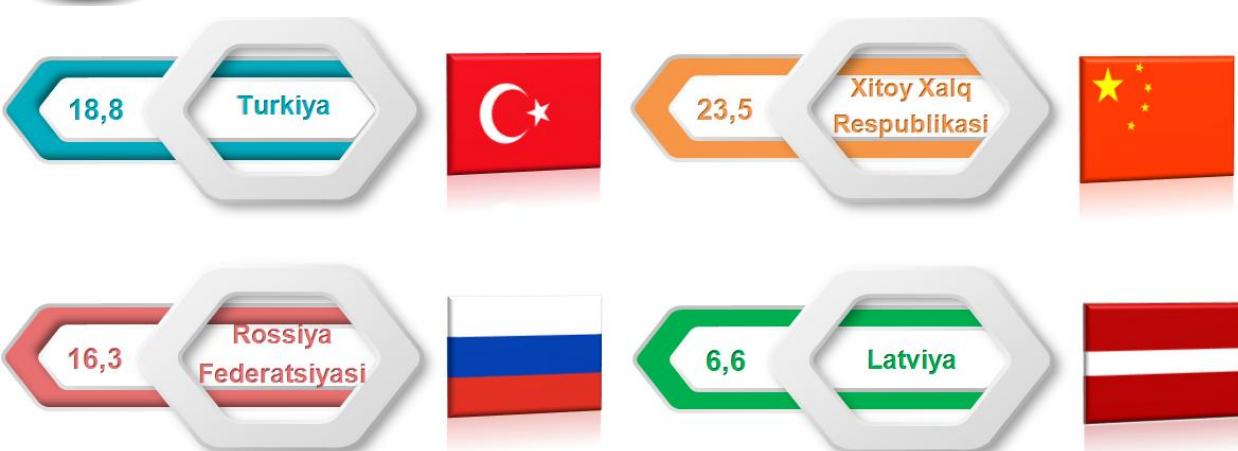
Iqtisodiyotning real sektori tarmoqlari va korxonalarining barqaror va uzluksiz ishlashini ta'minlash uchun respublikada zarur resurslar bazasi yaratilgan. Eksport tarkibida sezilarli o'zgarishlarga import tovarlarning o'rnini bosadigan mahsulotlar ishlab chiqarish va sanoat ishlab chiqarishni diversifikatsiya qilish natijasida erishildi.

Shuningdek, qo'shni davlatlar bilan o'zaro aloqalarni mustahkamlash, mamlakatlarni ijtimoiy-iqtisodiy, savdo-sanoat hamda madaniy sohalardagi aloqalarini rivojlantirish borasida katta ishlar amalga oshirilayotganini ko'rish mumkin.

TSA da so'nggi yillarda katta o'zgarishlar kuzatilyapti. Misol uchun, so'nggi uch yilda TSAda Qирг'изистон, Ағонистон ва Тоҷикистон bilan tashqi savdo aylanmasi oshgani kuzatilmoxda. Boshqa davlatlar (qo'shni davlatlardan tashqari) bilan esa, TSA da eng yuqori ulush Turkiya, Xitoy Xalq Respublikasi, Rossiya Federatsiyasi va Latviya davlatlari hissasiga to'g'ri kelgan.

TO'RRTTA FAOL TASHQI SAVDO BALANSI KUZATILGAN DAVLATLAR
(yanvar-fevral oylari, mln. AQSh dollari)

Tashqi iqtisodiy faoliyat bo'yicha 20 ta yirik hamkor davlatlar orasidan 12 ta davlatda faol tashqi savdo balansi kuzatilgan, xususan, Turkiya (18,8 mln. AQSh dollar), Xitoy Xalq Respublikasi (23,5 mln. AQSh dollar), Rossiya (16,3 mln. AQSh dollar) va Latviya (6,6 mln. AQSh dollar) shular jumlasidandir. Qolgan 6 ta davlatlar bilan passiv tashqi savdo balansi saqlanib qolmoqda.

**QORAQALPOG'ISTON RESPUBLIKASINING YIRIK HAMKOR
DAVLATLAR BILAN TASHQI SAVDO AYLANMASI DINAMIKASI**
(yanvar-fevral oylari, ming. AQSh dollarri)

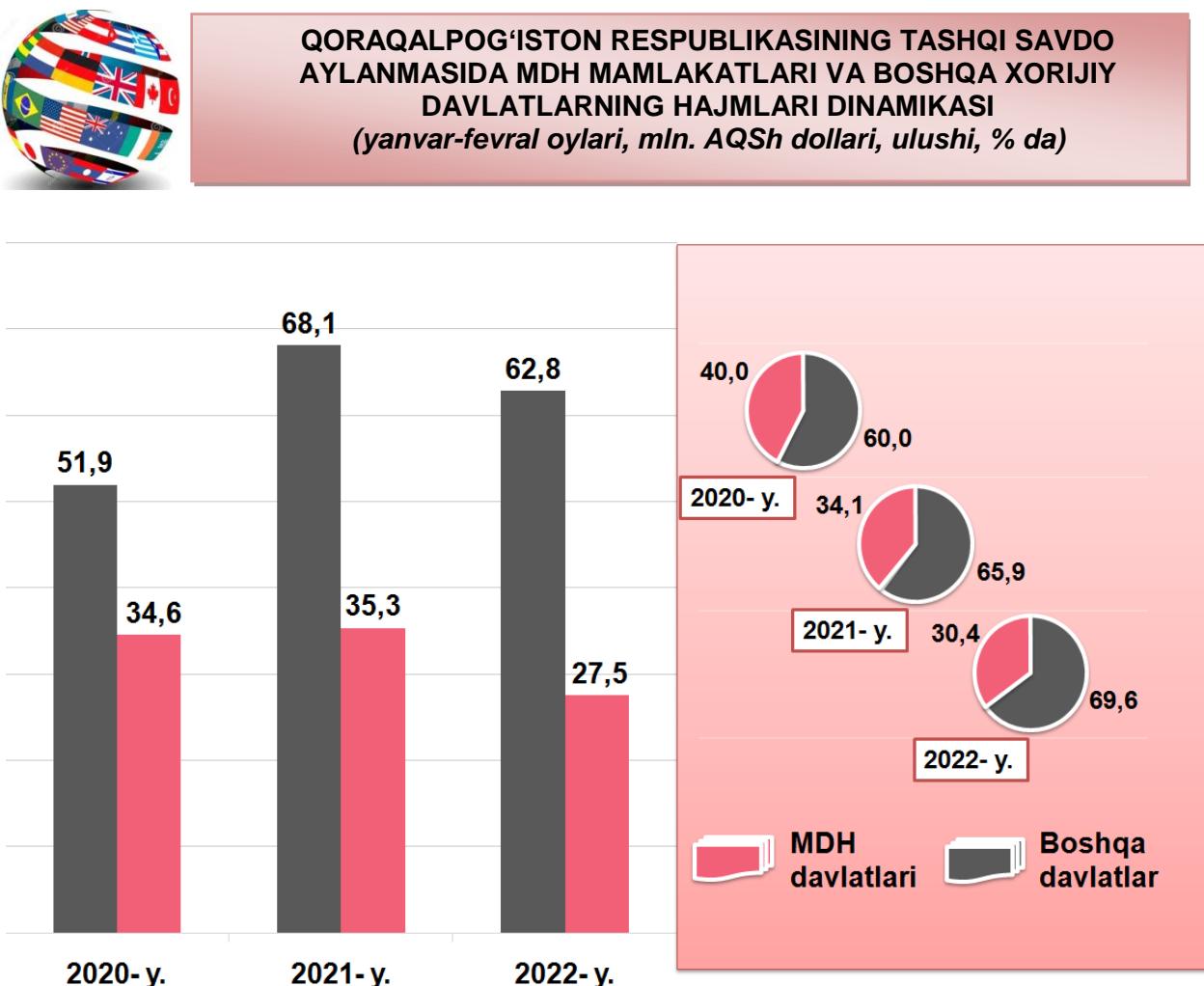
Davlat nomi	2020-yil	2021- yil	2022- yil
Turkiya	10479,7	17921,1	18780,0
Eksport	9889,9	15627,1	16821,9
Import	589,8	2294	1958,1
Saldo	9300,1	13333,1	14863,8
Xitoy Xalq Respublikasi	22423,8	21610,5	23534,1
Eksport	15988,3	16542,7	13896,8
Import	6435,5	5067,8	9637,3
Saldo	9552,8	11474,9	4259,5
Rossiya Federatsiyasi	23469	18467,8	16259,3
Eksport	17750,9	12808,9	6665,0
Import	5718,1	5658,9	9594,3
Saldo	12032,8	7150	-2929,3
Latviya	6425,7	6109,1	6614,0
Eksport	5653,8	5982,1	6513,0
Import	771,9	127	101,0
Saldo	4881,9	5855,1	6412
Qozog'iston	10219,3	9165,9	7308,6
Eksport	6255,4	5248,8	2591,3
Import	3963,9	3917,1	4717,3
Saldo	2291,5	1331,7	-2126
Ukraina	121,7	4182	1796,5
Eksport	33,0	4102,2	1748,4
Import	88,7	79,8	48,1
Saldo	-55,7	4022,4	1700,3

Davlat nomi	2020-yil	2021- yil	2022- yil
Afg'oniston	33,6	830,4	981,6
Eksport	33,6	830,4	981,6
Import			
Saldo	33,6	830,4	981,6
Qirg'iz Respublikasi	292,1	1788,8	1254,7
Eksport	168,8	959	628,2
Import	123,3	829,8	626,5
Saldo	45,5	129,2	1,7
Fransiya	11,9	989,5	466,2
Eksport		613,7	416,5
Import	11,9	375,8	49,7
Saldo	-11,9	237,9	366,8
Gruziya	0	344,4	293,8
Eksport	0	344,4	293,8
Import			
Saldo	0	344,4	293,8
Koreya Respublikasi	4981,1	4144,5	4169,7
Eksport	162,5	155,8	217,3
Import	4818,6	3988,7	3952,4
Saldo	-4656,1	-3832,9	-3735,1
Iraq	562,5	762,1	172,5
Eksport	562,5	762,1	172,5
Import			
Saldo	562,5	762,1	172,5
Ozarbajjon	0	66,6	143,4
Eksport		66,6	143,4
Import			
Saldo	0	66,6	143,4

Davlat nomi	2020-yil	2021- yil	2022- yil
Germaniya	179,2	1807,7	427,0
Eksport	62,6	35,4	143,0
Import	116,6	1772,3	284,0
Saldo	-54,0	-1736,9	-141,0
Tojikiston	172,6	756	113,8
Eksport	172,6	756	113,8
Import			
Saldo	172,6	756	113,8
Turkmaniston	136,4	563,1	463,1
Eksport	106,7	50,7	84,6
Import	29,7	512,4	378,5
Saldo	77,0	-461,7	-293,9
Hindiston	55,9	68,3	80,1
Eksport	11,8	47,6	74,4
Import	44,1	20,7	5,7
Saldo	-32,3	26,9	68,7
Polsha	357,5	257,8	303,1
Eksport	123,9	33	17,7
Import	233,6	224,8	285,4
Saldo	-109,7	-191,8	-267,7
Pokiston	412,7	172,6	10,7
Eksport	412,7	11,3	10,7
Import		161,3	
Saldo	412,7	-150	10,7
Borshqa mamlakatlar	88,7	109,2	9,1
Eksport	88,7	109,2	9,1
Import			
Saldo	88,7	109,2	9,1

Qoraqalpog'iston Respublikasi tashqi savdo aylanmasining uchdan birqismi MDH davlatlariga to'g'ri keladi va bu ko'rsatkich so'ngi yillarda biroz o'zgardi.

Respublikamizda tashqi savdoni qo'llab-quvvatlash hamda MDH davlatlari bilan ushbu sohadagi hamkorlikni yanada mustahkamlash bo'yicha olib borilayotgan chora-tadbirlarga qaramay, 2022- yilning yanvar-fevral oylarida, tashqi savdo aylanmasida MDH davlatlarining ulushi 30,4 % ni tashkil etib, tashqi savdo aylanmasidagi 2021- yilga nisbatan ulushi 3,7 % ga kamaydi.

Boshqa xorijiy davlatlarning TSAsi 2022- yilning yanvar-fevral oylarida 2021- yilning shu davriga nisbatan 30,4 % ga ko'paydi va jami TSAdagi ulushi 69,6 % ni tashkil etdi.

QORAQALPOG'ISTON RESPUBLIKASINING EKSPORTI (2022-yil yanvar-fevral oylari)

Joriy yilning yanvar- fevral oylarida mamlakatning eksportyori soni 84 tani tashkil etib, ular tomonidan 54,1 mln. AQSh dollarasi (qimmatbaho metallar eksportidan tashqari) qiymatidagi (2021- yilning mos davriga nisbatan 81,8 % nitashkil etdi) tovar va xizmatlar eksport qilinishi ta'minlandi.

Eksport tarkibida tovarlar ulushi 99,0 % ni tashkil etib, ular asosan kimyoviy vositalar va boshqa toifalarga kiritilmagan shunga o'xshash mahsulotlar (76,9 %),sanoat tovarlari (10,3 %), nooziq-ovqat xomashyo, yoqilg'idan tashqari (6,2 %),oziq-ovqat mahsulotlari va tirik hayvonlar (5,6 %) hissasiga to'g'ri kelmoqda.

**MDH VA BOSHQA XORIJUY DAVLATLARGA EKSPORT TARKIBI
(2022-yil yanvar-fevral)**

XSST tarkibi	Jami			MDH davlatlari			Boshqa davlatlar		
	mingAQSh dollari	o'tgan yilga nisbatan, % da	umumiy hajimga nisbatan, % da	mingAQSh dollari	o'tgan yilga nisbatan, % da	umumiy hajimga nisbatan, % da	mingAQSh dollari	o'tgan yilga nisbatan, % da	umumiy hajimga nisbatan, % da
Jami eksport	54 053,7	81,8	100,0	12067,6	50,2	100,0	41 986,0	99,8	100,0
shu jumladan:									
Oziq-ovqat mahsulotlari va tirik hayvonlar	3 046,8	88,1	5,6	1 152,3	105,3	9,5	1 894,4	80,1	4,5
Ichimliklar va tamaki	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	-	-	-
Nooziq-ovqat xomashyo, yoqilg'idan tashqari	3 318,3	54,7	6,1	94,8	32,8	0,8	3 223,5	55,8	7,7
Mineral yoqilg'i, yog'lash moylari va shunga o'xhash materiallar	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Hayvon va o'simliklar moylari (yog'lari), yog'lar va mumlar	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Kimyoiy vositalar va boshqa toifalarga kiritilmagan shunga o'xhash mahsulotlar	41 590,5	85,9	76,9	9 288,2	48,5	77,0	32 302,4	110,4	76,9
Sanoat tovarlari	5 582,8	78,0	10,3	1 028,1	32,2	8,5	4 554,7	114,9	10,8
Mashinalar va transport asbob-uskunalar	11,7	-	0,0	11,7	-	-	-	-	-
Turli xil tayyor buyumlar	203,3	116,9	0,4	203,3	998,9	1,7	0,0	0,0	0,0
Xizmatlar	300,3	114,5	0,6	289,2	192,1	2,4	11,0	9,9	0,0

MDH mamlakatlari va boshqa mamlakatlarga eksportning yo'nalishi bo'yicha farqlanishlar mavjudligi kuzatilmoxda. Xususan, MDH mamlakatlariga eksportning asosiy qismi kimyoviy vositalar va boshqa toifalarga kiritilmagan shunga o'xshash mahsulotlar hissasiga to'g'ri kelmoqda, eksport hajmi bo'yicha keyingi o'rinalar sanoat tovarlari, oziq-ovqat mahsulotlari va tirik hayvonlar hamda nooziq-ovqat xomashyoga (yoqilg'idan tashqari) to'g'ri kelmoqda.

2022- yilning yanvar-fevral oyida eksport qilingan tovarlar va xizmatlar tarkibining tahlili shuni ko'rsatmoqdaki, tovarlar va xizmatlar tarkibida sezilarli o'zgarishlar qayd etilmadi, biroq shuni ta'kidlash joizki, 2021- yilning yanvar-fevraliga nisbatan, nooziq-ovqat xomashyo (yoqilg'idan tashqari), sanoat tovarlari hamda xizmatlardan tashqari barcha tovar guruhlarida o'sish kuzatildi.

EKSPORT TARKIBI DINAMIKASI (yanvar-fevral oylari, % da)

XSST tarkibi	2020-yil	2021- yil	2022- yil
Jami	100,0	100,0	100,0
Oziq-ovqat mahsulotlari va tirik hayvonlar	4,0	5,2	5,6
Ichimliklar va tamaki	0,0	0,0	0,0
Nooziq-ovqat xomashyo, yoqilg'idan tashqari	10,1	9,2	6,1
Mineral yoqilg'i, yog'lash moylari va shunga o'xshash materiallar	0,3	0,9	0,0
Hayvon va o'simliklar moylari (yog'lari), yog'lar va mumlar	0,0	0,0	0,0
Kimyoviy vositalar va boshqa toifalarga kiritilmagan shunga o'xshash mahsulotlar	73,9	73,2	76,9
Sanoat tovarlari	10,9	10,8	10,3
Mashinalar va transport asbob-uskunalar	0,0	0,0	0,0
Turli xil tayyor buyumlar	0,0	0,3	0,4
Xizmatlar	0,8	0,4	0,6

**XSST BO'LIMI BO'YICHA AYRIM MAHSULOTLAR
EKSPORTI TARKIBI
(2022-yil yanvar-fevral)**

XSST bo'limi nomi	Ming AQSh dollarari	2020- yilning mos davriga nisbatan, % da
Oziq-ovqat mahsulotlari va tirk hayvonlar		
Sabzavotlar va mevalar	2117,7	80,7
Donli ekinlar va ulardan tayyorlangan mahsulotlar	915,7	111,0
Kofe, choy, kakao, ziravorlar va ulardan tayyorlangan mahsulotlar	2,9	14,5 b
Shakar, shakardan tayyorlangan mahsulotlar va asal	7,7	111,6
Har hil oziq-ovqat mahsulotlari va preparatlari		
Sut mahsulotlari va parranda tuxumlari	2,7	225,0
Ichimliklar va tamaki		
Ichimliklar		
Nooziq-ovqatxomashyo, yoqilg'idantashqari		
Hayvonlar va o'simliklardan kelib chiqqan xomashyo materiallari	2999,0	59,7
To'qimachilik tolalari va ularning chiqindilari	215,7	22,6
Moy olinadigan urug'lar va mevalar	22,2	158,6
O'g'itlar uchun xomashyo va mineral xomashyo (ko'mir, neft va qimmatbaho toshlardan tashqari)	81,4	114,5
Mineral yoqilg'i, yog'lash moylari va shunga o'xshash materiallar		
Neft va neft mahsulotlari va shunga o'xshash materiallar		
Hayvon va o'simliklarmoylari (yog'lari), yog'larvamumlar		
O'simlikmoylarivayog'lari (xom, tozalanganyokifraksiyalangan)	-	-
Kimyoviy vositalar va boshqa toifalarga kiritilmagan shunga o'xshash mahsulotlar		
Noorganik kimyo moddalari		
Birlamchi shakldagi plastmassalar	41559,3	85,9
Efir moylari, rezinoidlar va attorlik moddalari; xojatxona preparatlari, polirovkalash va yuvish vositalari	27,0	180,0
Boshqa joyda tasniflanmagan kimyoviy materiallar va mahsulotlar		
Bo'yaydigan va terini oshlovchi moddalari va bo'yoqlar		
Birlamchi bo'limgan shakldagi plastmassalar	4,2	21,8

Sanoat tovarlari

To'qimachilik yigirilgan ipi, matolar, tayyor buyumlar va shunga o'xshash mahsulotlar	5558,2	77,7
---	--------	------

Probka va daraxtdan tayyorlangan buyumlar (mebeldan tashqari)	18,5	13,2 b.
---	------	---------

Cho'yan va po'lat

Ruda bo'limgan qazilmalardan tayyorlangan mahsulotlar	-	-
---	---	---

Teri, boshqa boshqa bo'limgan tayyor charm mahsulotlari, mo'yinalar

Boshqa toifalarga kiritilmagan, metall bo'limgan minerallardan olingan mahsulotlar	6,1	152,5
--	-----	-------

Mashinalar va transport asbob-uskunalarini

Avtomobillar

Elektr mashinalari, apparatlar, asboblar va ularning ehtiyoj qismlari	-	-
---	---	---

Sanoat uchun maxsus bo'limgan mashinalar va ularning detallari	0,3	-
--	-----	---

Elektr aloqasi, ovozni yozish va eshittirish apparaturalari va uskunalarini	-	-
---	---	---

Energiya generatori mashinalari va asbob-uskunalar	1,0	-
--	-----	---

Maxsus bo'limlar uchun maxsus mo'ljallangan mashinalar	10,5	-
--	------	---

Turli xil tayyor buyumlar

Har xil tayyor buyumlar	16,8	82,8
-------------------------	------	------

Maxsus, ilmiy va nazorat asboblari va apparatlari	186,5	121,5
---	-------	-------

Kiyim-kechaklarva kiyim-kechak anjomlari

Santexnika, isitish va yoritish uskunalarini uchun binolar, armatura va armatura bloklari, boshqa toifalarga kiritilmagan	-	-
---	---	---

Xizmatlar

Moliyaviy xizmatlar	104,4	104,3
---------------------	-------	-------

Transport xizmatlari	103,4	95,7
----------------------	-------	------

Safarlar (turizm)	92,4	170,5
-------------------	------	-------

Boshqa ish yuzasidagi xizmatlar	-	-
---------------------------------	---	---

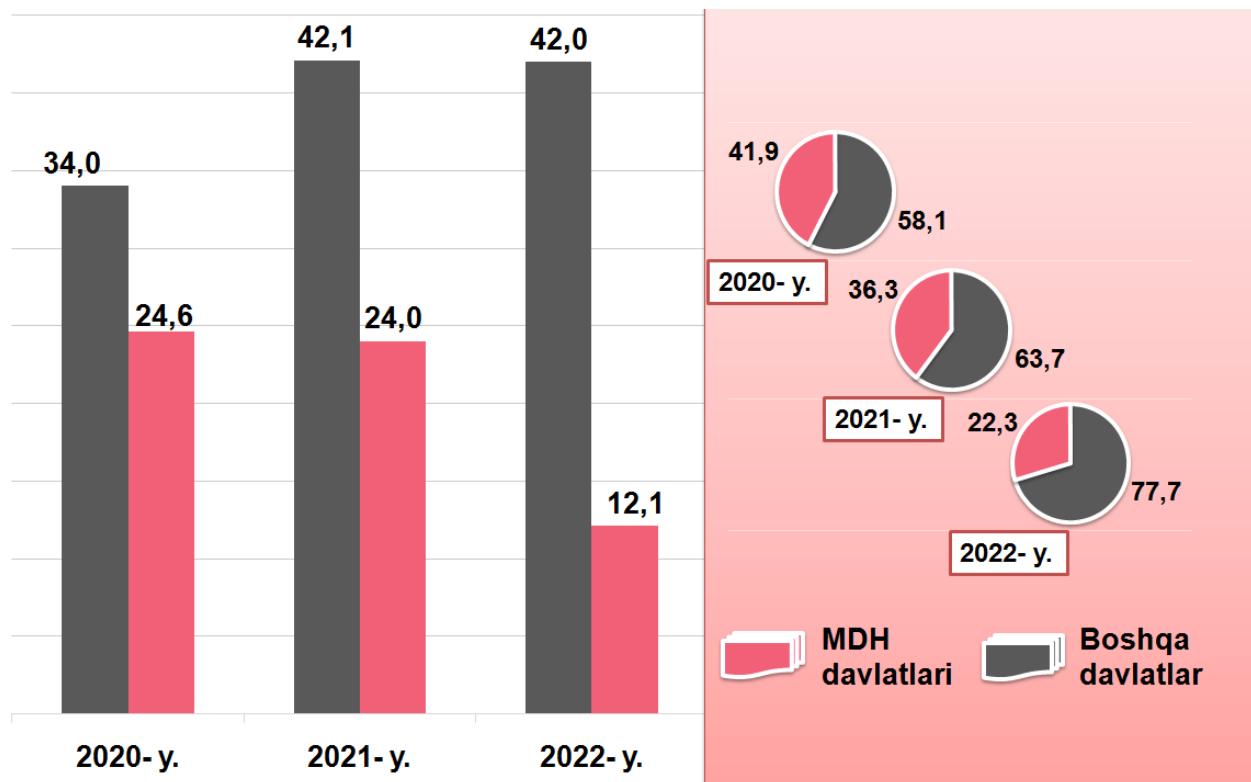
Qurilish xizmatlari

So'nggi uch yilda MDH mamlakatlariga eksport hajmi kamaydi va ularning jami eksportdagi ulushi 2020-yilning yanvar-fevraliga 36,3 % dan 2022- yilning

yanvar-fevral oylarida 22,3 % ga kamaydi. Mos ravishda boshqa mamlakatlarning jami eksportdagi ulushi 77,7 % ni tashkil etdi.

**MDH VA BOSHQA DAVLATLARGA TOVAR VA XIZMATLAR
EKSPORTINING HAJMLARI DINAMIKASI**
(yanvar-fevral oylari, mln. AQSh dollarri, ulushi, % da)

2022- yilning yanvar-fevral oylari yakunida tovar va xizmatlar eksporti bo'yicha asosiy hamkor davlatlar tarkibida Turkiya (31,1 %), Xitoy Xalq Respublikasi (eksport umumiy hajmining 25,7 % i), Rossiya Federatsiyasi (12,3 %), Latviya (12,1 %), Qozog'iston (4,8 %), Ukraina (3,2 %) va Afg'oniston (1,8 %) davlatlari saqlanib qolmoqda hamda ularning jami eksportdagi ulushi 89,4 foizni tashkil etmoqda.

**RESPUBLIKA EKSPORTIDA ASOSIY HAMKOR
DAVLATLARNING ULUSHI
(2022-yil yanvar-fevral oylari, % da)**

2022- yilning yanvar-fevral oylarida, o'tgan yildagi kabitovarlar va xizmatlar eksporti bo'yicha asosiy hamkor davatlardan yetakchi bo'lgan Xitoy Xalq Respublikasining ikki pog'onaga tushishi hisobiga, Turkiya eksportdagi ulushi bo'yicha peshqadamlikni oldi.

Joriy yilning yanvar-fevral oylarida hamkor mamlakatlarning tovarlar va xizmatlar eksporti bo'yicha geografiyasi 2021-yilning mos davriga nisbatan 31 davlatdan 44 davlatga ko'paydi.

**QORAQALPOG'ISTON RESPUBLIKASINING ASOSIY HAMKOR
DAVLATLARGA AMALGA OSHIRGAN EKSPORTI HAJMI VA O'SISH
SUR'ATLARI**
(2022- yil yanvar-fevral oylari, ming AQSh dollari)

Davlatlar	Ming AQSh dollarri		O'sish sur'ati, % da		O'rni	
	2021-y.	2022-y.	2021-y.	2022-y.	2021-y.	2022-y.
Turkiya	15627,1	16821,9	158,0	107,6	2	1
Xitoy Xalq Respublikasi	16542,7	13896,8	103,5	84,0	1	2
Rossiya	12808,9	6665,0	72,2	52,0	3	3
Latviya	5982,1	6513,0	105,8	108,9	4	4
Qozog'iston	5248,8	2591,3	83,9	49,4	5	5
Ukraina	4102,2	1748,4	12442,8	42,6	6	6
Afg'oniston	830,4	981,6	2470,2	118,2	8	7
Qirg'iz Respublikasi	959,0	628,2	568,2	65,5	7	8
Fransiya	613,7	416,5	-	67,9	11	9
Gruziya	344,4	293,8	-	85,3	13	10
Koreya Respublikasi	155,8	217,3	95,8	139,5	15	11
Iraq	762,1	172,5	135,5	22,6	9	12
Ozarbayjon	66,6	143,4	-	215,5	20	13
Germaniya	35,4	143,0	56,5	404,3	24	14
Tojikiston	756,0	113,8	438,1	15,0	10	15
Yaponiya		97,9	-	-		16
Armeniya		91,6	-	-		18
Turkmaniston	50,7	84,6	47,5	166,8	21	19

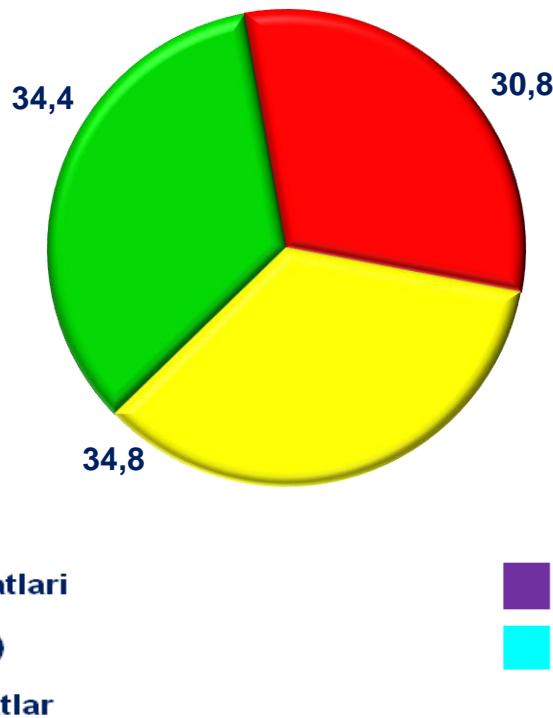
Ushbu mamlakatlarga eksport qilinayotgan tovarlar tarkibiga asosan kimyoviy vositalar va boshqa toifalarga kiritilmagan shunga o'xshash mahsulotlar, sanoat tovarlari hamda nooziq-ovqat xomashyo (yoqilg'idan tashqari) kiradi.

**RESPUBLIKANING AYRIM DAVLATLAR BILAN EKSPORT TARKIBI
(2022- yil yanvar-fevral oylari, ming AQSh dollarri)**

XSST tarkibi	Xitoy		Turkiya		Rossiya		Latviya	
	2021-y.	2022-y.	2021-y.	2022-y.	2021-y.	2022-y.	2021-y.	2022-y.
Jami eksport	16542,7	13896,8	15627,1	16821,9	12808,9	6665,0	5982,1	6513,0
shu jumladan:								
Oziq-ovqat mahsulotlari va tirik hayvonlar	268,3	247,1	237,6	118,8	144,2	63,4	161,6	29,7
Ichimliklar va tamaki								
Nooziq-ovqat xomashyo, yoqilg'idan tashqari	4186,4	2444,2	761,2	9,2	256,6	56,8		
Mineral yoqilg'i, yog'lash moylari va shunga o'xshash materiallar	-	-	-	-	-	-		
Hayvon va o'simliklar moylari (yog'lari), yog'lar va mumlar			-	-	-	-		
Kimyoviy vositalar va boshqa toifalarga kiritilmagan shunga o'xshash mahsulotlar	8555,4	9144,0	14216,9	14540,9	9163,4	5631,8	5820,5	6483,3
Sanoat tovarlari	3378,6	2060,9	410,6	2151,8	3187,8	824,5		
Mashinalar va transport asbob- uskunalarini								
Turli xil tayyor buyumlar	153,5							
Xizmatlar	0,5	0,4	0,7	1,3	56,3	88,6	0,0	

Xizmatlar eksporti hajmi 300,3 ming AQSh dollarini yoki jami eksport hajmining 0,6 % ini tashkil etib, 2021- yilning mos davriga nisbatan 0,2 % ga ko'payganligi kuzatildi. Xizmatlar eksporti tarkibining asosiy ulushi safarlar (turizm) (30,8 %), transport (34,4 %) hamda moliyaviy xizmatlar (34,8 %) hissasiga to'g'ri kelgan.

XIZMATLAR EKSPORTI TARKIBI
(2022- yil yanvar-fevral, ulushi, % da)

- █ Transport xizmatlari
- █ Safarlar (turizm)
- █ Moliyaviy xizmatlar

- █ Qurilish xizmatlari
- █ Boshqa xizmatlar

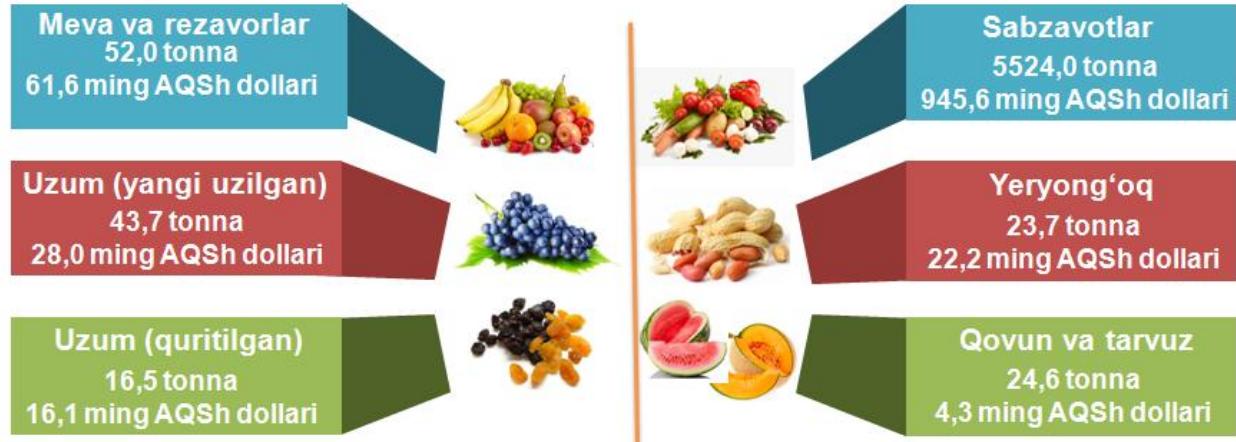
MEVA-SABZAVOT MAHSULOTLARI EKSPORTI

Oziq-ovqat mahsulotlarining asosiy qismi bo'lgan 1 061,7 ming AQSh dollari qiymatli 5668,1 tonnadan ziyod meva-sabzavot eksport qilingan. Bunda 2021- yilning mos davriga nisbatan 30,5 ming AQSh dollarida o'sish kuzatilib, 103,0 % ga ko'paydi. Meva-sabzavot mahsulotlarining eksport tarkibiga qaralsa, 945,6 ming AQSh dollariga teng 5524,0 tonna sabzavot, shuningdek, 61,6 ming AQSh dollari qiymatidagi 52,0 tonna meva va rezavorlar eksport qilindi.

Hukumat tomonidan qishloq xo'jaligi va bog'dorchilikni rivojlantirishga katta e'tibor qaratilayotgani bois, eksport qilinayotgan meva va sabzavotlarning ulushi 89,1 % ni tashkil etdi.

MEVA-SABZAVOT MAHSULOTLARI EKSPORTI (2022- yil yanvar-fevral, ming AQSh dollarri)

Meva-sabzavot mahsulotlarining asosiy eksport bozorlari Qozog'iston (77,9 %), Qirg'iz Respublikasi (12,7 %) va Rossiya (6,0 %) davlatlari hissasiga to'g'ri kelgan.

Bugungi kunda Qoraqalpog'istonda meva-sabzavot mahsulotlarini ishlab chiqarish, qayta ishlash va eksport qilish sektorining salohiyati juda yuqori va bu qulay tabiiy-iqlim sharoitlari mavjudligi hamda mahalliy ishlab chiqaruvchilar tomonidan to'plangan tajriba bilan ham bog'liqligi bilan ifodalanadi. Shu munosabat bilan hukumat qishloq xo'jaligi xomashyosini sanoat asosida qayta ishlashga va yetishtirilgan mahsulotni saqlash infratuzilmasini rivojlantirishga katta e'tibor qaratmoqda.

MEVA-SABZAVOT MAHSULOTLARINING EKSPORT GEOGRAFIYASI (yanvar-fevral)

Davlat nomi	2021- yil			2022- yil		
	tonna	ming AQSh dollarri	ulushi*, % da	tonna	ming AQSh dollarri	ulushi*, % da
Qozog'iston	4695,3	820,7	79,6	5040,7	826,8	77,9
Qirg'iz Respublikasi				550,5	135,1	12,7

Davlat nomi	2021- yil			2022- yil		
	tonna	ming AQSh dollari	ulushi*, % da	tonna	ming AQSh dollari	ulushi*, % da
Rossiya	157,1	144,9	14,1	65,6	63,4	6,0
Izroil	-	-	-	7,3	31,7	3,0
Ozarbayjon	-	-	-	4,0	4,7	0,4

*-qiymat ifodasida

TO'QIMACHILIK MAHSULOTLARI EKSPORTI

To'qimachilik mahsulotlari eksporti hajmining oshishi bevosita paxta xomashyosi o'rniiga tayyor mahsulot ishlab chiqarish va qo'shimcha qiymat yaratish maqsadida amalga oshirilgan islohotlarning natijasi ekanini ko'rish mumkin. Jumladan, joriy yilda 5773,9 ming AQSh dollarlik to'qimachilik mahsulotlari eksporti amalga oshirilib, umumiy eksportning 10,7 % ini tashkil etdi va o'tgan yilga nisbatan 80,3 % ni tashkil qildio'sdi.

Eksport qilingan to'qimachilik mahsulotlari tarkibida paxtadan yigirilgan ip (93,2 %) hamda ipak va ipak mahsulotlari (3,7 %) asosiy ulushni egallagan. Yil boshidan 3 turdag'i to'qimachilik mahsulotlari dunyoning 12 ta davlatiga eksport qilindi.

Respublikaning to'qimachilik sanoatini diversifikatsiya qilish va tayyor mahsulotlar eksportini rag'batlantirish borasidagi amaliy ishlari natijasida, mamlakatimizning ushbu sohadagi salohiyati oshib bormoqda.

**TO'QIMACHILIK MAHSULOTLARI EKSPORTI DINAMIKASI
(yanvar-fevral, ming AQSh dollari)**

Tovar nomi	2020-y.	2021-y.	2022-y.
Paxtadan yigirilgan ip	6380,4	7151,9	5379,2
Ipak va ipak mahsulotlari	-	36,6	215,7
Naqshli mato	-	-	-
Gilamlar va boshqa to'qimachilik pol qoplamlari	-	-	-
Tayyor trikotaj va tikuvchilik kiyimlari	-	-	-
Paxta mahsulotlari	-	-	-
Boshqa tayyorlangan to'qimachilik, lattalar	-	-	179,0

To'qimachilik mahsulotlarining eng katta ulushi Turkiya (2 151,8 ming AQSh dollari – 37,3 %), Xitoy Xalq Respublikasi (2 060,9 ming AQSh dollari – 35,7 %) va Rossiya Federatsiyasi (824,5 ming AQSh dollari – 14,3 %) davlatlari hissasiga to'g'ri keldi.

**ALOHIDA TO'QIMACHILIK MAHSULOTLARI EKSPORTI
(yanvar-fevral, ming AQSh dollari)**

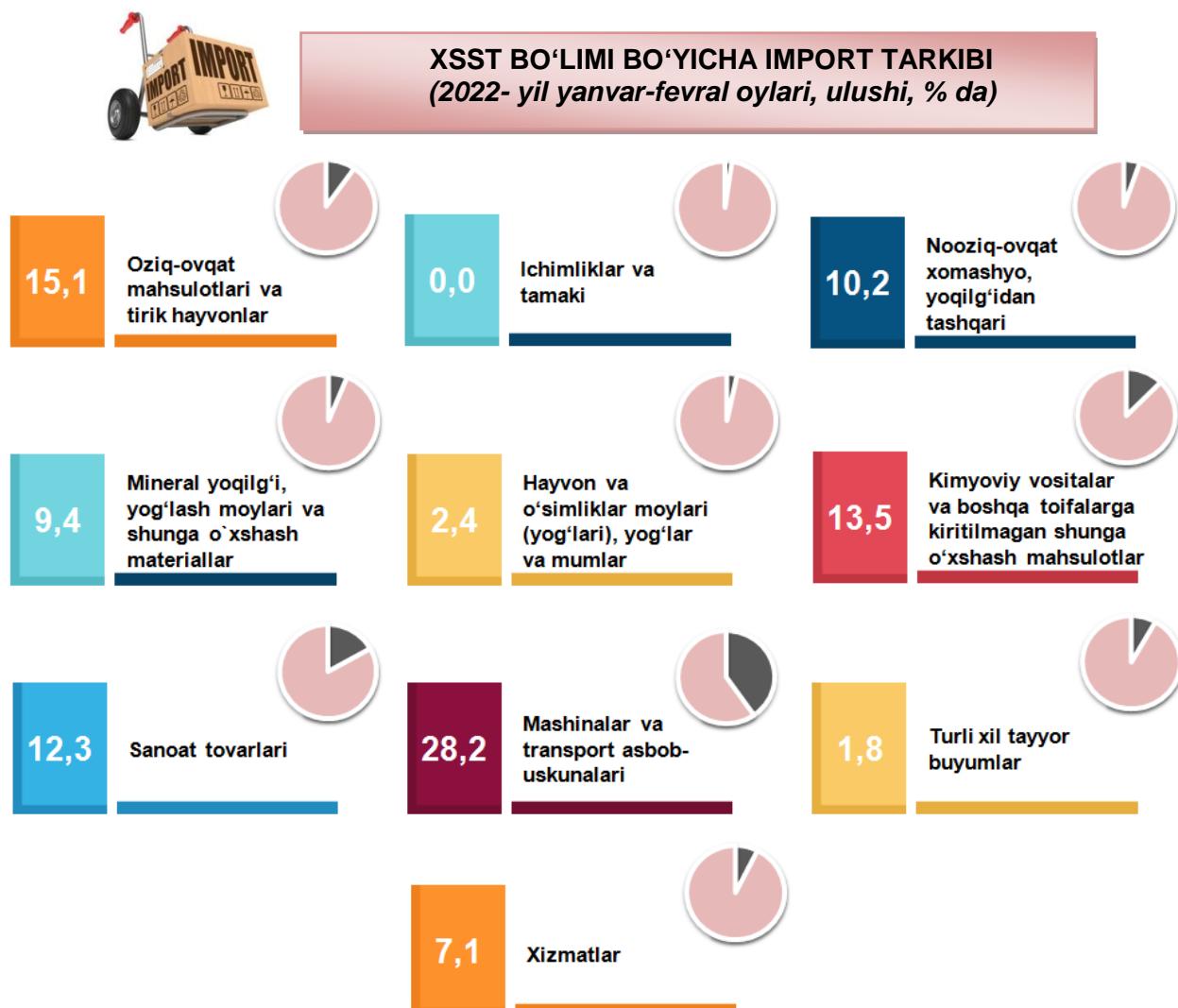
**DAVLATLAR KESIMIDA TO'QIMACHILIK MAHSULOTLARI
EKSPORTI DINAMIKASI
(yanvar ming AQSh dollar)**

Davlatlar	2020-yil	2021- yil	2022- yil
Xitoy Xalq Respublikasi	1475,7	3378,6	2060,9
Rossiya Federatsiyasi	2763,5	3187,8	824,5
Turkiya	1604,6	410,6	2151,8
Pokiston	412,7	-	-
Portugaliya	-	84,5	-
Ukraina	-	-	110,2
Iron	-	-	141,4
Hindiston	-	36,6	74,3
Polsha	123,9	-	-
Ozarbayjon	-	-	68,8

**QORAQALPOG'ISTON RESPUBLIKASINING IMPORTI
(2022-yil yanvar-fevral)**

2022- yilning yanvar-fevral oylarida import hajmi 36,3 mln. AQSh dollarini va 2021- yilning mos davriga nisbatan 97,4 % ni tashkil etdi.

Import tarkibida eng katta ulush, mashinalar va transport asbob-uskunalar (34,3 %), oziq-ovqat mahsulotlari va tirik hayvonlar (15,7 %) hamda kimyoviy vositalar va boshqa toifalarga kiritilmagan shunga o'xshash mahsulotlar(16,4 %) hisobiga to'g'ri keldi.

Tovarlar importi dinamikasi tahliliga ko'ra, 2022- yilning yanvar-fevral oylarida import qilingan tovarlar hajmi, o'tgan yilning mos davriga nisbatan 36,3 mln. AQSh dollariga ko'paydi va 97,4 % ni tashkil etdi. Xizmatlar importi esa 2,6 mln. AQSh dollariga yetdi.

**MDH VA BOSHQA XORIJY DAVLATLARDAN IMPORT TARKIBI
(2022-yil yanvar-fevral)**

Tarkibi	Jami			MDH davlatlari			Boshqa davlatlar		
	ming AQSh dollarri	o'tgan yilga nisbatan, % da	mumiy hajimga nisbatan, % da	ming AQSh dollarri	o'tgan yilga nisbatan, % da	mumiy hajimga nisbatan, % da	ming AQSh dollarri	o'tgan yilga nisbatan, % da	mumiy hajimga nisbatan, % da
Jami import	36 270,5	97,4	100,0	15 434,2	137,3	100,0	20 836,2	80,1	100,0
Oziq-ovqat mahsulotlari va tirik hayvonlar	5 462,9	91,1	15,1	4 818,0	139,7	31,2	644,9	25,3	3,1
Ichimliklar va tamaki	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Nooziq-ovqat xomashyo, yoqilg'idan tashqari	3 708,4	204,3	10,2	3 701,2	203,9	24,0	7,1	#ДЕЛ/С	0,0
Mineral yoqilg'i, yog'lash moylari va shunga o'xshash materiallar	3 401,8	110,5	9,4	2 035,3	94,6	13,2	1 366,4	147,2	6,6
Hayvon va o'simliklar moylari (yog'lari), yog'lar va mumlar	858,1	65,9	2,4	858,1	65,9	5,6	-	-	-
Kimyoiy vositalar va boshqa toifalarga kiritilmagan shunga o'xshash mahsulotlar	4 912,6	100,1	13,5	733,1	111,1	4,7	4 179,5	98,4	20,1
Sanoat tovarlari	4 451,8	190,4	12,3	2 986,6	175,4	19,4	1 465,2	230,6	7,0
Mashinalar va transport asbob-uskunalar	10 224,4	64,6	28,2	281,8	220,8	1,8	9 942,7	63,3	47,7
Turli xil tayyor buyumlar	657,1	84,1	1,8	15,1	42,9	0,1	642,1	86,1	3,1
Xizmatlar	2 593,3	215,7	7,1	5,0	-	0,0	2 588,3	215,3	12,4

Joriy davrda import qilingan tovarlar va xizmatlar tarkibi tahlili shuni ko'rsatdiki, 2022- yilning yanvar-fevral oylarida 2021- yilning mos davriga

nisbatan nooziq-ovqat xomashyo, yoqilg'idan tashqari importining ulushi 5,0 % dan 10,2 % gacha o'sdi, mashinalar va transport asbob-uskunalarini 43,2 % dan 28,2 % ga, turli xil tayyor buyumlar ulushi esa 2,2 % dan 1,8 % ga tashkil etdi.

**IMPORT TARKIBI DINAMIKASI
(2021- yil yanvar-fevral, ulushi, % da)**

XSST tarkibi	2020-yil	2021- yil	2022- yil
Jami import	100,0	100,0	100,0
shu jumladan:			
Oziq-ovqat mahsulotlari va tirik hayvonlar	16,1	16,1	15,1
Ichimliklar va tamaki	0,0	-	-
Nooziq-ovqat xomashyo, yoqilg'idan tashqari	11,4	4,9	10,2
Mineral yoqilg'i, yog'lash moylari va shungao'xshash materiallar	1,8	8,3	9,4
Hayvon va o'simliklar moylari (yog'lari), yog'lar va mumlar	1,4	3,5	2,4
Kimyoviy vositalar va boshqa toifalarga kiritilmagan shunga o'xshash mahsulotlar	13,1	13,2	13,5
Sanoat tovarlari	2,0	6,3	12,3
Mashinalar va transport asbob-uskunalarini	39,1	42,5	28,2
Turli xil tayyor buyumlar	6,1	2,1	1,8
Xizmatlar	9,0	3,2	7,1

Xizmatlar importining tahlili shuni ko'rsatdiki, 2021- yilning yanvar-fevral oylarida 2022- yilning yanvar-fevral oylariga nisbatan jami importdagi ulushi 3,2 % dan 7,1 % ga ko'paydi.

ALOHIDA IMPORT TOVARLAR (2022- yil yanvar-fevral oylari, ming AQSh. doll.)

XSTT BO'YICHA IMPORT QILINGAN AYRIM TURDAGI MAHSULOTLAR TARKIBI (2022-yil yanvar-fevral)

Mahsulot nomi	Ming AQSh dollarini	o'zgarish surʼatlari, % da
Oziq-ovqat mahsulotlari va tirik hayvonlar		
Donli ekinlar va ulardan tayyorlangan mahsulotlar	3963,4	166,4
Tirik hayvonlar	595,0	21,5
Kofe, choy, kakao, ziravorlar va ulardan tayyorlangan mahsulotlar	86,7	36,1 b
Sabzavotlar va mevalar	177,3	295,5
Go'sht va go'sht mahsulotlari	69,6	62,5
Shakar mahsulotlari va asal		
Sut mahsulotlari va qush tuxumlari	85,6	79,4
Baliq (dengiz sutevizuvchilari bo'lmagan), qisqichbaqa simonlar, mollyuskalar va suvda suzuvchi umurtqasizlar va ulardan tayyorlangan yarimtayyor mahsulotlar	120,3	452,3
Har xil oziq-ovqat mahsulotlari va preparatlar	335,7	62,5
Hayvonlar uchun ozuqa	29,4	
Ichimliklar va tamaki		
Ichimliklar	-	-

Nooziq-ovqatxomashyo, yoqilg'idantashqari		
Probka va yog'och-taxtalar	3 641,6	221,7
Tabiiy kauchuk (shu jumladan sintetik kauchuk va qayta ishlangan kauchuk)	59,6	-
Hayvonlar va o'simliklardan kelib chiqqan xomashyo materiallari	7,1	4,1
O'g'itlar uchun xomashyo va mineral xomashyo		
To'qimachilik tolalari		
Qog'oz va makulatura		
Mineral yoqilg'i, yog'lash moylari va shunga o'xshash materiallar		
Neft va neft mahsulotlari va shunga o'xshash materiallar	2 820,2	108,3
Ko'mir, koks va briketlar	581,6	125,7
Tabiiy yoki sun'iy gaz		
Hayvon va o'simliklar moylari (yog'lari), yog'lar va mumlar		
O'simlik moylari va yog'lari		
Hayvon va o'simlik moylari va yog'lari	858,1	65,9
Hayvonlar moylari va yog'lari	-	-
Kimyoviy vositalar va boshqa toifalarga kiritilmagan shunga o'xshash mahsulotlar		
Birlamchi shakldagi plastmassalar	695,0	109,4
Bo'yaydigan va terini oshlovchi moddalar va bo'yoqlar	26,8	62,2
Kimyoviy materiallar va mahsulotlar	2094,6	67,6
Organik kimyo moddalari	2095,8	187,8
Birlamchi shaklda bo'limgan plastmassalar	93,2	35,8
Noorganik kimyo moddalari	0,4	2,6
Efir moylari, resinoidlar va parfyumeriya moddalari; tualetga tayyorgarlik, jilolash va yuvish vositalari		
O'g'itlar		
Sanoat tovarlari		
Cho'yan va po'lat	811,5	422,0
Rezina buyumlari	43,7	58,7
Boshqa boshqa bo'limgan metall buyumlar	190,9	41,9
To'qimachilik yigirlgan ipi, matolar, tayyor buyumlar va shunga o'xshash mahsulotlar	39,9	187,3
Ruda metall bo'limgan mineral mahsulotlar.	85,1	28,8
Probka va daraxtdan tayyorlangan buyumlar (mebeldan tashqari)	3 230,9	251,5
Qog'oz, karton va qog'oz massasi, qog'oz yoki kartondan tayyorlangan buyumlar	49,8	368,9
Rangli metallar		

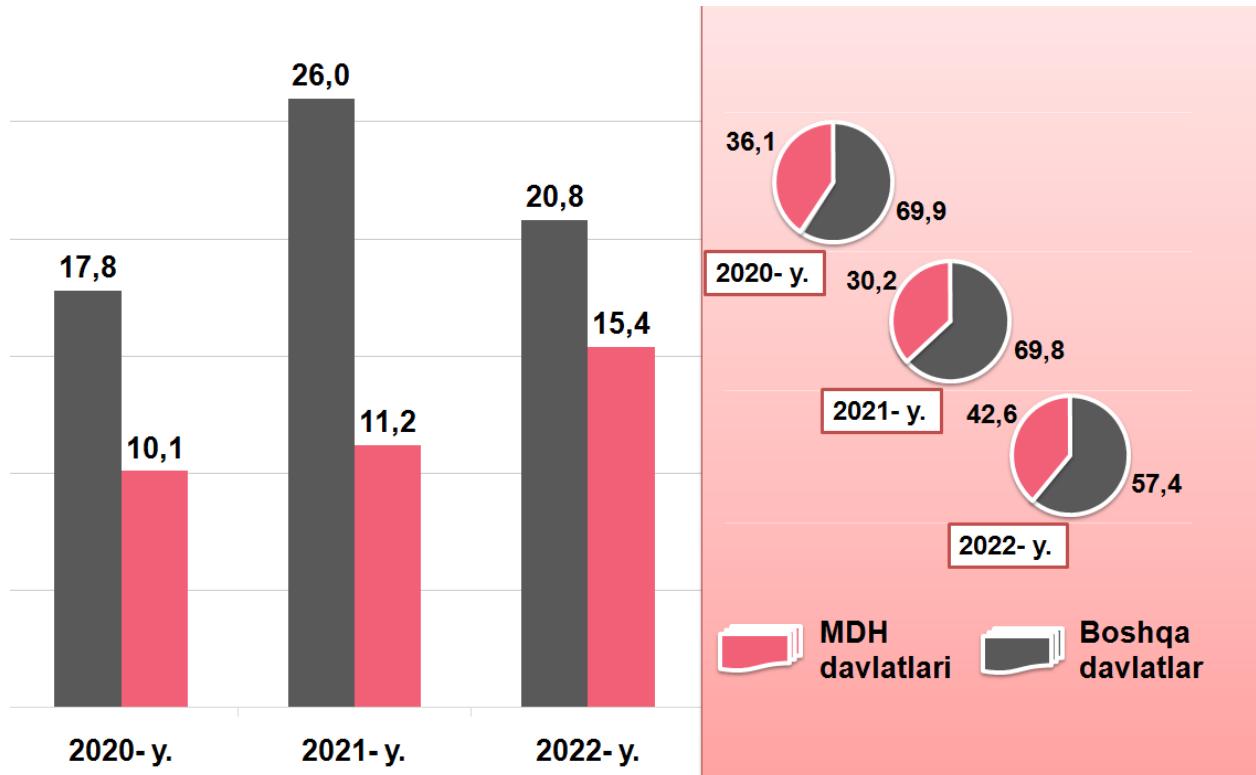
Mashinalar va transport asbob-uskunalar		
Energiya generatori mashinalari va asbob-uskunalar	132,6	510,0
Aniq sohalar uchun maxsus mo'ljallangan mashinalar	7 104,7	70,3
Sanoat uchun maxsus bo'limgan mashinalar va asbob-uskunalar va ularning detallari	2 008,6	211,5
Elektr mashinalari, apparatlari, asboblar va ularning elektr qismlari	187,0	33,5
Elektr aloqasi, ovozni yozish va eshitirish apparaturalari va uskunalar	0,5	0,02
Metallarni qayta ishlash mashinalari	8,7	483,3
Kantselyariya mashinalari va ma'lumotarni avtomatik ravishda qayta ishlash uchun asbob-uskunalar	0,2	13,3
Avtomobillar	782,3	42,8
Boshqa transport vositalari		
Turli xil tayyor buyumlar		
Har xil tayyor buyumlar	36,4	107,7
Maxsus, ilmiy va nazorat asboblari va apparatlari	506,2	81,3
Blokli binolar, suv o'tkazish, kanalizatsiya isitish va yoritish uskunalari uchun armatura va mahkamlash moslamalari	90,5	79,0
Poyabzal	1,2	171,4
Kiyim-kechaklar va ularning anjomlari	1,6	800,0
Mebel va uning qismlari, yotar joy buyumlari, matraslar, matraslar uchun tirkaklar, yostiqlar va shunga o'xshash tikilgan mebellar	21,2	223,2
Fotografik apparatura, uskuna, ishlatalidigan materiallar va optik buyumlar, boshqa joyda tasniflanmagan; soatlar	0,1	
Xizmatlar		
Boshqa ish yuzasidagi xizmatlar	2233,2	237,4
Transport xizmatlari	9,3	138,8
Texnik xizmat ko'rsatish va ta'mirlash xizmatlari	77,1	109,2
Moliyaviy xizmatlar	273,7	148,3

Turli xil tayyor buyumlar importi hajmlarining kamayishiga maxsus, ilmiy va nazorat asboblari va apparatlari (81,3 % ga pasaygan), Blokli binolar, suv o'tkazish, kanalizatsiya isitish va yoritish uskunalari uchun armatura va mahkamlash moslamalari (79,0 % ga pasaygan) importining kamayishi ta'sir qilgan.

Oziq-ovqat mahsulotlari va tirik hayvonlar importi kamayishiga esa, Tirik hayvonlar (21,5 % ga pasaygan) importining kamayganligi bevosita ta'sir etgan.

**MDH VA BOSHQA XORIJY DAVLATLARDAN TOVAR VA
XIZMATLAR IMPORTI HAJMLARI DINAMIKASI
(yanvar-fevral oylari, mln. AQSh dollarri, ulushi, % da)**

Hisobot davri yakunlariga ko'ra, import bo'yicha hamkor davlatlar orasida Xitoy Xalq Respublikasi umumiy import hajmida 26,6 % ulushi bilan Rossiya Federatsiyasini (26,5 %) ortda qoldirgan holda birinchi o'rinni egalladi.

2022- yilning yanvar-fevral oylari yakuni bo'yicha Qoraqalpog'iston Respublikasi tomonidan 32 davlat bilan tovarlar va xizmatlar importi amalga oshirildi.

**TOVAR VA XIZMATLAR IMPORTIDAGI YIGIRMATA YIRIK
HAMKOR DAVLATLAR
(yanvar-fevral oylari)**

Davlat nomi	Ming AQSH dollarri		o'sish sur'ati, % da		o'rni	
	2021-y.	2022-y.	2021-y.	2022-y.	2021-y.	2022-y.
Xitoy Xalq Respublikasi	5067,8	9637,3	78,7	190,2	3	1
Rossiya Federatsiyasi	5658,9	9594,3	99,0	169,5	1	2
Qozog'iston	3917,1	4717,3	98,8	120,4	5	3
Koreya Respublikasi	3988,7	3952,4	82,8	99,1	4	4
Turkiya	2294,0	1958,1	389,0	85,4	7	5
Ruminiya	49,8	664,9	65,5	1334,1	31	6
BAA	672,1	661,4	743,4	98,4	10	7
Qirg'iz Respublikasi	829,8	626,5	672,9	75,5	9	8
Estoniya		535,6				9
Buyuk Britaniya	260,5	456,7	138,0	175,3	17	10
Eron	434,4	454,0	72,3	104,5	14	11
Niderlandiya	540,8	439,2	646,7	81,2	12	12
Yaponiya	71,0	395,3	288,9	556,4	29	13
Turkmaniston	512,4	378,5	1727,7	73,9	13	14
Polsha	224,8	285,4	96,2	127,0	20	15
Germaniya	1772,3	284,0	1520,5	16,0	8	16
Slovakiya		278,1				17
Italiya	70,4	225,0	131,9	319,8	30	18
Gonkong	104,6	120,0	57,3	114,7	27	19
Litva	169,8	106,5	97,7	62,8	22	20

Shuni ta'kidlash kerakki, Xitoy Xalq Respublikasi, Rossiya Federatsiyasi, Qozog'iston, Koreya Respublikasi, Turkiya kabi mamlakatlar Qoraqalpog'iston Respublikasiga tovar va xizmatlar importidagi yirik hamkor davlatlar birinchi yigirmataligiga kirdi.

Yeti yirik hamkor davlatlar (Xitoy Xalq Respublikasi, Rossiya Federatsiyasi, Qozog'iston, Koreya Respublikasi, Turkiya, va Qirg'iz Respublikasi) jami importning 85,9 % ulushini tashkil qildi, bu 31,2 mln. AQSh dollarini tashkil etdi.

**RESPUBLIKA IMPORTIDA ASOSIY HAMKOR DAVLATLARNING ULUSHI
(2022- yil yanvar-feval oylari, % da)**

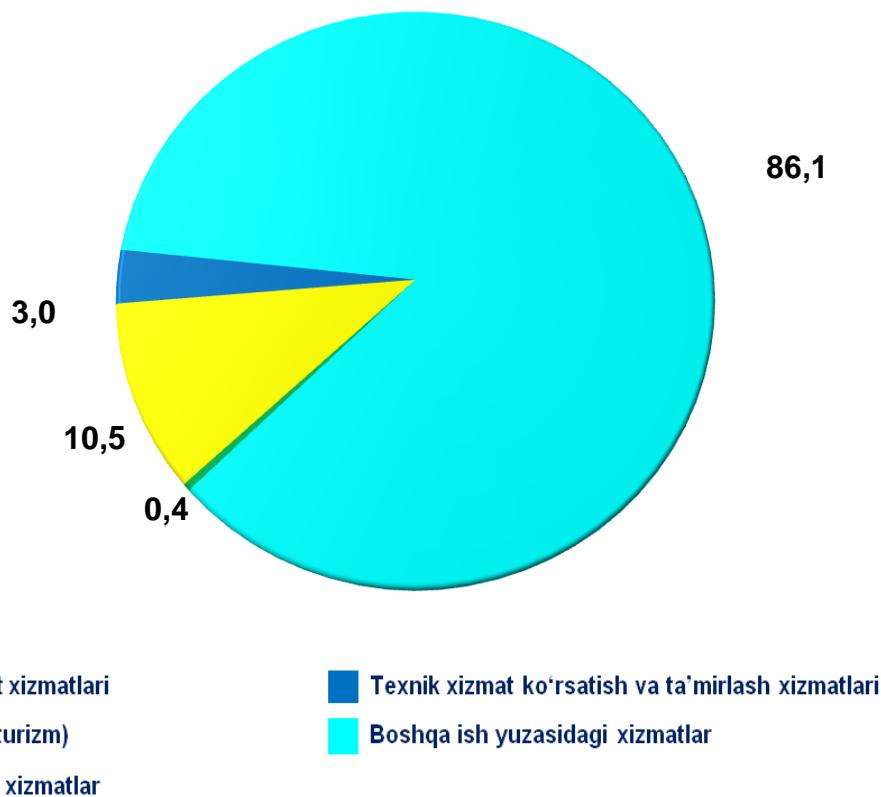

Mamlakatdagi sarmoyaviy muhit yaxshilanganisari ushbu sohada amalga oshirilgan islohotlar natijasida moshina va uskunalar, shuningdek, ularning qismlari importining o'sishi tabiiydir. Shunday qilib, Xitoy Xalq Respublikasi,

Rossiya Federatsiyasi, Qozog'iston, Koreya Respublikasi tomonidan kiritilgan katta hajmdagi investitsiyalar natijasida, mahsulotlar importi hajmida ushbu mamlakatlarning yuqori ulushi saqlanib qolmoqda.

XIZMATLAR IMPORTI TARKIBI
(2022-yil yanvar-fevral oylari, ulushi, % da)

2022- yilning yanvar-fevral oylari yakuni bilan xizmatlar importi hajmi 2 593,3 ming AQSh dollarini yoki jami import hajmining 7,1 % ini tashkil etdi va o'tgan yilga nisbatan 3,9 % ga ko'paydi. Xizmatlar importi tarkibining asosiy ulushi boshqa ish yuzasidagi xizmatlar (86,1 %), moliyaviy xizmatlar (10,5 %) dan iborat bo'ldi. Shuningdek, texnik xizmat ko'rsatish va ta'mirlash xizmatlar va (3,0 %) va transport xizmatlari (0,4 %) tashkil etdi.

Tashqi iqtisodiy faoliyat
va savdo statistikasi
bo'limi
Tel: (61) 224-92-06